

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statens landbruksforvaltning
Postboks 8140 Dep
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

13/1281-

11.10.2013

Fastsetting av endringer i regelverk for utenlands bearbeiding

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt endringer i forskrift 1. juni 2007 nr. 580 om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet (UB).

Det bes om at Statens landbruksforvaltning (heretter SLF) informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

Forskriftsendringene innebærer at det åpnes for omsetning av tildelt kvoteandel og at det blir adgang til å kjøpe opptil 75 prosent av kvoten ved førstegangs auksjon. Endringene trer i kraft straks, og vil således være gjeldende for neste auksjonen av UB-kvotene (for neste periode 2014-2016) som vil bli avholdt den 12. november 2013.

Forskriftsendringene har vært beskrevet i departementets høringsnotat datert 4. oktober 2013. Den 10. oktober 2013 ble det avholdt høringsmøte i departementet. Til møtet ble Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Landbrukssamvirke, NHO Mat og Landbruk, NHO Mat og Drikke, Nortura SA, Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund, Tine BA, Hoff SA og Statens landbruksforvaltning invitert.

Departementet vil i det videre redegjøre for forskriftens endelige innhold, med bakgrunn i de innspill som ble mottatt i forbindelse med høringen.

1. BAKGRUNN

Gjeldende regelverk for utenlands bearbeiding (UB) ble fastsatt i 2007. Den første auksjonen ble gjennomført 20. september 2007, og gjaldt for den treårige kvoteperioden fra 1. januar 2008 til 31. desember 2010. Siste auksjonsrunde ble gjennomført 18. november 2010 og gjelder for perioden 1. januar 2011 til 31. desember 2013. I begge periodene har kvote-størrelsene for kjøtt, meierivarer og kjøttvarer ligget fast, og alle kvotene har blitt fordelt i sin helhet.

På tross av at kvotene har blitt kjøpt opp i sin helhet viser en gjennomgang av tallene for faktisk import at kvotene ikke utnyttet fullt ut. Utnyttelsen av kvoten har vært størst for meierivarer med en utnyttingsgrad på 62 – 64 %. Kvoten for meierivarer er fordelt på et relativt lite antall aktører, og der to aktører alene har kjøpt rettighetene til totalt 82 % av kvoten. Interessen for og utnyttelsen av kvotene for kjøtt og kjøttvarer har derimot ikke vært tilsvarende stor.

For meierivarer, kjøtt og kjøttvarer er andre kvoteperiode i ferd med å utløpe og planlagt auksjon av nye treårige kvoter vil bli avholdt den 12. november 2013. I forkant av denne auksjonen har bedrifter meddelt til departementet at mulig kvoteandel for den enkelte bedrift vil være for liten sett i forhold til planlagt virksomhet de kommende år. Dette gjelder i første rekke for meierivarer.

Etter departementets vurdering er ikke totalstørrelse på kvotene en begrensende faktor for planlagt næringsvirksomhet, men departementet var enig i at det forelå et behov for å legge til rette for en bedre og mer smidig utnytting av kvotene. På denne bakgrunn sendte departementet den 4. oktober 2013 ut et forslag til endringer i regelverket.

For det første ble det foreslått å oppheve omsetningsforbudet for tildelte kvoteandeler. Etter departementets vurdering ville dette gi en mer fleksibel ordning ved at de aktørene som har for liten kvote får mulighet til å kjøpe ubenyttet kvote av andre aktører. Dette vil gjøre det lettere å tilpasse seg situasjoner som måtte oppstå i treårsperioden. Det ble også lagt vekt på at øvrige tollkvoter er gjort omsettelige.¹

Videre ble det foreslått å oppheve taket som gjelder for tildeling av kvoteandeler. Slik departementet så det vil en oppheving av taket, i kombinasjon med at kvotene gjøres omsettelige, legges til rette for en bedre kvoteutnyttelse. Departementet la til grunn at i en situasjon der den samlede kvoten ikke utnyttes, vil taket på kvoteandeler kunne virke begrensende på aktører som har behov for mer enn 50 prosent av kvoten. Samtidig så departementet at foreslaget ville kunne legge til rette for spekulering i kvoterettigheter, ved at én aktør kjøper opp kvote for å holde andre aktører ute. Erfaringen fra andre kvoter uten tak på kvoteandel er imidlertid at det er liten grad av slik spekulasjon. Man ba likevel om høringsinstansenes syn på om taket burde oppheves eller eventuelt heller settes opp til for eksempel 75 prosent av kvoten ved førstegangs auksjon.

¹ Forskrift 10. oktober 2008 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer.

2. VURDERING AV HØRINGSINNSPILLENE

Høringsnotatet ble sendt til i alt 10 høringsinstanser, hvorav 6 møtte på høringsmøtet i departementet 10. oktober 2013. Departementet mottok videre et skriftlig høringsinnspill fra Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund.

I det følgende redegjøres for innspillene i høringen og departementets vurdering av disse.

Norges Bondelag og *Norsk Landbrukssamvirke* uttalte at det ikke er et mål i seg selv å oppnå høy utnyttelse av kvotene under UB-ordningen, men at det primære i norsk landbrukspolitikk er at foredlingen av norske landbruksråvarer skal skje innenlands. *Norges Bondelag* og *Norsk Landbrukssamvirke* gikk således mot begge forslagene fra departementet.

2.1 Omsetningsforbudet

Med unntak av *Norges Bondelag* og *Norsk Landbrukssamvirke* generelle motforestilling, jf. ovenfor, hadde ingen av høringsinstansene innvendinger mot forslaget om å fjerne omsetningsforbudet.

Departementet vil her vise til kvotestørrelsene i sin tid ble fastsatt som en balanse mellom hensynet til industriens behov for utenlands bearbeiding og intensjonen i landbrukspolitikken om at norske landbruksråvarer skal foredles i Norge. Departementet ser det derfor som viktig at ordningen legger til rette for utnytting av de fastsatte kvotene, og ikke forvaltes på en måte som vanskeliggjør utnyttelse av kvotene. Videre viser departementet til at øvrige tollkvoter er gjort omsettelige.

Departementet fastholder på dette grunnlag forslaget om fjerning av omsetningsforbudet.

2.2 Tak på kvoteandelene

Forslaget om å oppheve taket som gjelder for tildeling av kvoteandeler ved førstegangs auksjon ble møtt med noe ulike holdninger hos høringsinstansene.

NHO Mat og Drikke mente at taket på kvotene burde fjernes for på den måten å sikre bedre utnyttelsen av kvotene. *Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund* støttet en heving av taket for kvoteandel, men ikke til over 75 prosent. *Nortura* og *Tine* mente at et tak på 75 prosent var en akseptabel løsning som gav flere bedrifter mulighet for å ta del i ordningen, blant annet for uttesting av produkter med tanke på senere produksjon av varen innenlands.

Departementet vurderer på bakgrunn av høringsinnspillene at det vil være behov for et tak på kvoteandelene for å sikre at flere bedrifter skal kunne ta del i ordningen. Et viktig formål med ordningen er nettopp at den skal gi ulike bedrifter mulighet for prøveproduksjon med tanke på

uttesting på det norske markedet. Vurdert ut fra enkeltbedrifters definerte behov for utenlands bearbeiding kommende år, vil ikke et tak på 75 prosent begrense planlagt virksomhet.

Departementet har på dette grunnlag fastsatt et kvotetak på 75 prosent.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja V. Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer